

Slotverklaring circulaire Westas

De samenwerkende partijen¹ in het Westasverband hanteren de volgende uitgangspunten en komen tot de volgende beleidsaanbevelingen voor de transitie naar een circulaire economie in de Metropoolregio Amsterdam.

Overwegingen

1. Circulaire economie en klimaat- en energietransitie zijn blijvende thema's en zullen alleen maar in relevantie toenemen. Ze zijn daarom uitgangspunt voor de ruimtelijke ontwikkeling van de regio. Dit blijkt o.a. uit de vele initiatieven in de maatschappij, uit nieuwe regelgeving en het landelijk klimaatakkoord.
2. De circulaire economie is niet noodzakelijk kleinschalig, schoon en stil en vraagt daarom om voldoende fysieke- en milieuruimte, zeker als de circulaire economie gaat opschalen zoals de ambitie van partijen is. De industriegebieden, die momenteel soms als een probleem nabij verstedelijkt gebied worden gezien, is echter ook de oplossing voor de circulaire economie.
3. Daarbij gaat circulair ontwikkelen over flexibiliteit en adaptief ontwerp, en is het minder gericht op lange termijn zekerheden en lange levensduur van het gebouw. Dit vraagt om een andere wijze van ontwerp, ontwikkeling en vergunningverlening.
4. Circulaire economie vereist relatief meer logistieke ruimte dicht bij de stad vanwege de lokale verwerking nabij de stedelijke bron. En de benodigde ruimte is maar beperkt mengbaar met andere stedelijke functies. Dit geldt met name voor circulaire bedrijven die veel milieuruimte nodig hebben. Willen wij onze ambities waarmaken richting een circulaire economie dan moet deze schaarse 'vrije' ruimte geborgd worden.
5. De circulaire economie vraagt energie. De energietransitie is daarom een onlosmakelijk onderdeel van de circulaire economie. Daarvoor is een boven- en ondergrondse infrastructuur cruciaal. Het Noordzeekanaalgebied zal de ruimteclaims voor de energietransitie moeten opvangen. De circulaire economie heeft in het verlengde hiervan baat bij de aanwezigheid in het NZKG-gebied van de al aanwezige boven- en ondergrondse infrastructuur (elektriciteit, warmte, CO₂).
6. De wens om te komen tot een symbiose van stad en industrieel gebied noodzaakt tot zorgvuldige stedelijke planning, die rekening houdt met de toekomstige vraag naar bedrijvenlocaties. Naast nieuwe bedrijvigheid moet er ook voldoende ruimte zijn voor de groei van bedrijven. Dit geldt zowel voor bestaande gebieden als nieuwe locaties. De doorontwikkeling en schaalvergroting van succesvolle circulaire verdienmodellen zijn niet altijd het NZKG gebonden, maar kunnen in de gehele MRA of zelfs landelijk een plek krijgen.
7. De Westas is een goede vestigingsomgeving voor circulaire bedrijven. Dit komt vooral vanwege de bedrijven en clusters die hier al aanwezig zijn en basis kunnen zijn voor het sluiten van circulaire waardeketens. Het gebied heeft daarvoor belangrijke eigenschappen: de relevante expertise bij bedrijven

¹ Provincie Noord-Holland, gemeenten Amsterdam, Haarlemmermeer en Aalsmeer, Schiphol, Haven Amsterdam, SADC, Greenport Aalsmeer, ministeries van EZK en I&M, en MRA.

en onderwijsinstellingen en de aanwezigheid van stedelijke gebieden in hogere dichtheden die zorgen voor omvangrijke reststromen en personeel.

8. De regio kan bewuste keuzes maken voor bepaalde circulaire kernactiviteiten. Het sluiten van circulaire ketens is mede afhankelijk van productiemethode en transportkosten. De optimale schaal daarvoor kan ook liggen op bovenregionaal en zelfs internationaal niveau, en is niet beperkt tot de Westas.

9. De hierboven genoemde uitgangspunten zouden meegewogen moeten worden met de overige belangen in de regio.

De Westas-partijen stellen daarom voor dat de regio toekomstige circulaire bedrijvigheid kan faciliteren door de volgende beleidsaanbevelingen in acht te nemen op de volgende thema's:

1. Het zorgen voor voldoende aanbod van fysieke bedrijvenlocaties voor circulaire economie en daarbij voor voldoende milieuruimte die nodig is voor de opschaling van de circulaire economie.
2. Het zorgen voor een toekomstbestendige infrastructuur met voldoende capaciteit en beschikbaarheid van logistieke – boven- en ondergrondse – netwerken.
3. Het versterken en uitbouwen van de circulaire waardeketens, regionaal en (inter-)nationaal, en het internationaal profileren van de regio als vestigingsplaats voor circulaire bedrijven.

Ad 1 beleidsaanbevelingen bij thema:

Het zorgen voor voldoende aanbod van fysieke bedrijvenlocaties voor circulaire economie en daarbij voor voldoende milieuruimte die nodig is voor de opschaling van de circulaire economie:

1. Partijen spannen zich in om de overgang van lineaire naar circulaire bedrijvenlocaties te faciliteren (van de huidige 7% van locaties naar 60% van de locaties voor de 4 stromen bouw, biomassa, warmte en CO₂) door te zorgen voor voldoende milieuruimte op *bestaande* locaties.
2. Partijen spannen zich ervoor in dat voldoende uitgeefbare grond beschikbaar is in de juiste milieucategorieën voor de *additionele* vraag.
3. Partijen kunnen zich inspinnen voor de modernisering van het beleid rond veiligheid, stank en overlast, zodat dicht bij stedelijk gebieden circulaire productie mogelijk is zonder dat dit ten koste gaat van het wonen of het leefklimaat in het algemeen. Het tijdig afstemmen van uitgangspunten, ook bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden, is daarvoor cruciaal.

Ad 2 beleidsaanbevelingen bij thema:

Het zorgen voor een toekomstbestendige infrastructuur met voldoende capaciteit en beschikbaarheid van logistieke – boven- en ondergrondse – netwerken:

4. Partijen kunnen onderzoeken op welke wijze een integrale planning van (nieuwe) warmte-, elektriciteits- en CO₂ infrastructuur zorgt voor voldoende beschikbaarheid van energie- en grondstoffen voor circulaire productie, bijvoorbeeld in verband met de tafels voor Energie en de regionale klimaattafel industrie NZKG.
5. Gemeenten en gebiedsontwikkelaars kunnen voor de hotspots een stimulerend vestigingsbeleid voeren. Hotspots zijn de knooppunten voor boven- en ondergrondse infrastructuur en bestaande clusters rond AEB, Biopark, Prodock, Sloterdijken en de Nuoncentrale. Het gaat daarbij zowel om nieuw uit te geven kavels als bestaande kavels.

Ad 3 beleidsaanbevelingen bij thema:

Het versterken en uitbouwen van de circulaire waardeketens, regionaal en (inter-)nationaal, en het internationaal profileren van de regio als vestigingsplaats voor circulaire bedrijven:

6. In bestemmingsplannen kan flexibiliteit geboden worden voor circulaire startups om binnen een periode van 5 tot 10 jaar aan de eisen van het bestemmingsplan te voldoen.
7. De overheden kunnen overwegen om o.a. in omgevingsvisies en bestemmingsplannen een stimulerend vestigingsbeleid te voeren voor de vestiging van circulaire bedrijven.
8. De logistieke hubs, Port of Amsterdam, Schiphol, Greenport Aalsmeer en Dataport/DDA zetten zich in om de internationale positie van de Westas te versterken als circulaire vestigingslocatie en met name die bedrijven aan te trekken die bepalend zijn voor de circulaire waardeketen.